

יחסי ישראל-ארצות הברית כנייר לקמוס: הבחירות המקדימות במפלגה הדמוקרטית והמאבק על עתידה

טד ששון, ארי בלומנטל ואבישי בן ששון-גורדיס | גיליון 2168 | 13 ביולי 2026

הבחירות המקדימות של המפלגה הדמוקרטית לקונגרס, שנערכו ביוני, הפכו להתמודדות בין הזרם המרכזי של המפלגה לבין אגפה הפרוגרסיבי, כאשר מדיניות ארצות הברית כלפי ישראל ותפקידה של השדולה הפרו-ישראלית איפא"ק הסתמנו כקווי שבר. הפרוגרסיבים, מעודדים מניצחונות מפתיעים ומתוקשרים בניו יורק, ניו ג'רזי, קליפורניה וקולורדו, הפכו את ההתנגדות לברית בין וושינגטון לירושלים לנייר לקמוס הבוחן האם מועמדים מחזיקים בעמדות "הנכונות". בינתיים, מועמדים השייכים לאגף זה של המפלגה זכו בעיקר במרוצים במחוזות "כחולים עמוקים". השאלה הגורלית יותר היא האם עמדותיהם האנטי-ישראליות יתבררו כנכס או כנטל במרוצים תחרותיים. עבור ישראל והקהילה היהודית האמריקאית, התוצאה תעצב לא רק את הקונגרס הבא אלא גם את הכיוון האידאולוגי של המפלגה הדמוקרטית בדרכה אל הבחירות לנשיאות ב-2028.

בסוף חודש יוני, התקיימו בשורת מחוזות בארצות הברית בחירות מקדימות (פריימריז) לייצוג המפלגה הדמוקרטית בבחירות הכלליות לקונגרס, שיתקיימו ב-3 בנובמבר. בשלושה מחוזות בעיר ניו-יורק זכו מועמדים פרוגרסיבים הנתמכים בידי ראש העיר זוהרן ממדאני, אחרי שהתמודדו מול דמויות הקרובות יותר לזרם המרכזי של המפלגה. שלושת הזוכים הם מבקרים חריפים של ישראל שהפכו את ההתנגדות לברית בין וושינגטון לירושלים לאבן יסוד של מסעות הבחירות שלהם, תיארו את ישראל כמדינה שאחראית לרצח עם (genocide) ולאפרטהייד ותקפו את יריביהם על קבלת מימון מאיפא"ק. שתיים מתוך השלישייה, דריאליזה אבילה שבלייה וקלייר ולדז, הן פוליטיקאיות בתחילת דרכן הנתמכות בידי "הסוציאליסטים הדמוקרטים של אמריקה" (DSA), ארגון שמאל קטן המעניק חסות למועמדים ומקדם אותם במרוצים של המפלגה הדמוקרטית. אבילה שבלייה החלה את דרכה הפוליטית כפעילה במחאת מאהל עזה באוניברסיטת קולומביה שהתפרסמה בביקורת החרפה שלה על ישראל.

כשבוע לאחר הפריימריז בניו יורק, רשם ה-DNA ניצחון נוסף במרוץ לקונגרס בדנור, קולורדו. המנצחת במרוץ זה, מלאט קירוס, עורכת דין ודוקטורנטית אתיופית-אמריקאית בת 29, הדיחה חברת קונגרס ותיקה שכינה בתפקיד כ-30 שנים, בקמפיין שגם הוא התמקד במידה רבה בישראל ובמלחמה בעזה. הקריירה הפוליטית של קירוס החלה לאחר שפוטרה ממשד עורכי הדין שבו עבדה בשל סירובה להסיר פוסט שהגן על מפגיני המחאה נגד המלחמה בעזה מפני האשמות באנטישמיות. לקראת סוף הקמפיין היא הציתה מחלוקת בשל [סירובה להשתמש במונח אנטישמיות](#) לתיאור מתקפת בקבוקי התבערה על עצרת למען החטופים בעזה שנערכה בבולדר, קולורדו, ב-2025. בנאום הניצחון שלה היא ניסחה כך את הסוגיות המרכזיות שהניעו את הקמפיין שלה:

"לא נחכה כדי לצאת למאבק נגד דונלד טראמפ והאוליגרכיה. לא נחכה כדי לפרק את רשות אכיפת ההגירה והמכס (ICE) ולהעביר 'ביטוח בריאות לכולם' (Medicare for All). לא נחכה כדי להוציא את ההון הגדול מהפוליטיקה שלנו ולדחות ועדות פעולה פוליטיות (PACs) תאגידיות ואת איפא"ק. ולא, לא נחכה כדי לשים קץ לרצח העם בפלסטין."

פעילים פרוגרסיבים במפלגה הדמוקרטית מאתגרים זה שנים רבות דמוקרטים מהזרם המרכזי על רקע תמיכתם של האחרונים בישראל, והסוגייה מהווה קו מחלוקת מרכזי במפלגה מאז שממשל ביידן התייצב להגנת ישראל לאחר מתקפת חמאס ב-7 באוקטובר 2023. במהלך הבחירות לנשיאות ב-2024, ביקשו פעילים פרוגרסיבים להפוך את עזה לסוגיה מרכזית בסדר היום המפלגתי, אך בעיקרו של דבר לא הצליחו בכך. ועידת המפלגה הדמוקרטית שבה הוכתרה סגנית הנשיא קמלה האריס כמועמדת המפלגה כללה נאומים של משפחות חטופים, אך לא כללה ולו דובר פלסטיני אחד, למרות דרישות לכלול נאום כזה מצד האגף השמאלי של המפלגה.

מאז 2024, התחזק המחנה הפרוגרסיבי בתוך המפלגה. זאת, על רקע תסכול נרחב ממה שנתפס בציבור הדמוקרטי כהתנגדות רפה של הממסד הדמוקרטי לנשיא טראמפ. על אף שהרקע להתחזקות המחנה רחב יותר, מסעות הבחירות של רבים ממועמדי מתמקדים בהאשמת ישראל ברצח עם ובאפרטהייד, בהתחייבות לתמוך באיסור על מכירות נשק עתידיות לישראל ובתיאור איפא"ק ככוח זדוני ומשחית בפוליטיקה האמריקאית. אימוץ סט עמדות ומושגים אלה הפך עבור ה-DNA, ועבור רבים באגף השמאלי הדמוקרטי, לנייר לקמוס עבור מועמדים המבקשים לזכות בתמיכת המחנה הפרוגרסיבי במפלגה (או להימנע מזעמו). סוגיות אחרות, כגון הגירה, יוקר המחיה, דיור, מאבק בגזענות וזכויות עובדים, נמצאות אף הן בסדר היום הפוליטי של מחנה זה, אך לא הוכיחו את עצמן כיעילות באותה מידה בייצור הבחנה פוליטית בין השמאל הפרוגרסיבי לבין הזרם המרכזי של המפלגה.

הלחץ ליישר קו עם העמדה הפרוגרסיבית הומחש, למשל, בסן פרנסיסקו, שם סקוט וינר, יהודי חבר הסנאט של קליפורניה ומועמד למושב פנוי בבית הנבחרים, סירב תחילה לתאר את התנהלות ישראל בעזה כרצח עם. בהמשך, בעקבות ביקורת על הימנעותו ממושג זה, וינר [הודיע](#) כי מעתה ואילך ישתמש במונח – שאותו תיאר כמונח שאינו עוד "טכני, משפטי" אלא "כינוי שאנשים משתמשים בו כדי לתאר רמות קיצוניות של טבח, של מוות, של הרס."

מחוזות "כחולים עמוקים"

עד כה, הניצחונות שרשמו הפרוגרסיבים, שכוללים מלבד ניו-יורק גם מרוצים במיין, בניו ג'רזי, בקליפורניה ובאילינוי, נטו להיות במחוזות קונגרס "כחולים עמוקים" בעלי רוב דמוקרטי מובהק. במחוזות אלה, הקרב הפוליטי אינו על השאלה האם המנצח בבחירות בנובמבר יהיה דמוקרט או רפובליקני, אלא על סוג הדמוקרט שישלח לקונגרס, קרי, על זהותה העתידית של המפלגה.

ברבים מאותם מחוזות כחולים עמוקים, הפרוגרסיבים מצליחים בין היתר משום שבסיס הבוחרים, ובמיוחד בוחרים צעירים, עירוניים ובעלי השכלה אקדמית, נוטה להסכים עמם בנוגע לישראל. על פי [סקר שערך לאחרונה מרכז המחקר Pew](#), ל-84% מהבוחרים הדמוקרטים מתחת לגיל 50 יש עמדה שלילית כלפי ישראל, ול-76% יש אמון מועט, או אין כלל אמון, בכך שראש הממשלה נתניהו "יעשה את הדבר הנכון במזרח התיכון". עבור בוחרים אלה, נבחרי הציבור הדמוקרטים מהזרם המרכזי אכן חדלו מלייצג את עמדותיהם בנושא שהפך למרכזי הרבה יותר, והפרוגרסיבים ממלאים את החלל הפוליטי שנוצר.

מחוזות "סגולים" ומדינות מתנדדות

מאזן הכוחות האמיתי בין הדמוקרטים לרפובליקנים בקונגרס האמריקאי הבא לא יוכרע בהתמודדויות במחוזות הכחולים העמוקים. תחת זאת, התוצאה תיקבע על פי השאלה איזו מפלגה תזכה ביותר מהמחוזות וממהמדינות המתנדדות המעטים יחסית ("הסגולים"), מקומות שבהם הדמוקרטים והרפובליקנים חלוקים באופן שווה יותר, ושבהם המפלגות מתחרות בעוז על מושבים. כדי לזכות מחדש בשליטה בבית הנבחרים, על הדמוקרטים "להפוך" שלושה מושבים תוך שמירה על מושביהם הקיימים; כדי לזכות מחדש בסנאט, עליהם להפוך ארבעה.

במחוזות ובמדינות מתנדדות שבהם פרוגרסיבים ניצחו או נמצאים במסלול לזכייה, [אסטרטגים דמוקרטים](#) חוששים שהמפלגה עלולה להפסיד בבחירות הכלליות למתמודדים רפובליקנים. מקרה מבחן אחד הוא מישיגן, מדינה מתנדדת בעלת אוכלוסייה מוסלמית משמעותית, שבה הדמוקרטים חייבים לנצח אם בכוונתם להשיב לידיהם את הסנאט. התחרות במדינה על המועמדות הדמוקרטית מעמידה זה מול זה את ד"ר עבדול אל-סייד, פוליטיקאי חדש ומבקר חריף של ישראל,

מול היילי סטיבנס, חברת קונגרס ותיקה הנתמכת בידי איפא"ק. ניצחון של אל-סייד עלול להקשות עוד יותר על הדמוקרטים לזכות במושב הסנאט בבחירות הכלליות, שכן התוצאה תיקבע על ידי קולותיהם של בלתי-מפלגתיים הנוטים להיות מתונים פוליטית (עם זאת, [יש הסבורים](#) שדווקא עמדות המאתגרות את סדר היום השולט עשויות להניע בוחרים לצאת ולהצביע).

יתרה מזאת, העובדה שהפוליטיקה האמריקאית נעשתה לאומית באופייה, ושהשוני בהתנהגות הפוליטית בין מחוז למחוז קטן משהיה בעבר, משמעה שגם במחוזות שבהם הדמוקרטים מציבים מועמדים מתונים יותר, אלה יידרשו לתת את הדין על תזוזת המפלגה שמאלה במחוזות אחרים.

תפקיד איפא"ק

ברחבי ארצות הברית, מועמדים פרוגרסיבים מיקדו חלק ניכר מזעמם באיפא"ק, הארגון המרכזי של הלובי הפרו-ישראלי. הם גינו את תפקיד איפא"ק בבחירות ודרשו מעמיתיהם הדמוקרטים להתחייב לדחות מימון מאיפא"ק. הרטוריקה שלהם בנוגע לאיפא"ק עשתה לעתים שימוש במוטיבים אנטישמיים ובאמירות הרומזות למוטיבים כאלה. לדוגמה, בנאום בעצרת בחירות ימים אחדים לפני הפריימריז בניו יורק, ראש העיר ממדאני [תיאר את איפא"ק כ"מפלצות"](#) התומכות ב"רצח העם במלחמותיו של נתניהו" ואשר "מזרימות מיליונים בכסף אפל כדי להשיג מטרה אחת ויחידה: לשמר את כוחן, כדי שיוכלו להסית אותנו זה נגד זה".

ההתקפות על איפא"ק באות בעקבות שינוי משמעותי באסטרטגיה ובהתנהלות של הארגון. מאז 2022, מפעיל איפא"ק "סופר-פאק" (גוף המעורב במימון ישיר של קמפיין בחירות) בשם "פרויקט הדמוקרטיה המאוחדת" (United Democracy Project). הפרויקט מגייס כספים בכל רחבי ארצות הברית ומנהל קמפינים אסטרטגיים נגד מועמדים שנתפסים כבעייתיים במיוחד מנקודת המבט של השדולה. במחזור הבחירות לקונגרס של 2024, פרסומות הקמפיין של הארגון סייעו להדיח שני חברי קונגרס פרוגרסיבים שהארגון סימן כמטרה בשל עיונותם כלפי ישראל.

מסעות הפרסום של "פרויקט הדמוקרטיה המאוחדת" [אינם מזכירים בהכרח את ישראל](#) או את המזרח התיכון, או את זיקתו של הסופר-פאק לאיפא"ק. לדוגמה, מוקדם יותר השנה מימן הגוף יותר מ-2 מיליון דולר [בפרסומות](#) שתקפו את חבר בית הנבחרים טום מלינובסקי (דמוקרט, ניו ג'רזי). רבות מן הפרסומות גינו את מלינובסקי על הצבעתו בעד אכיפת הגירה (בתפנית אירונית, מלינובסקי הפסיד במרוץ לדמוקרטיה פרוגרסיבית הנמצאת הרחק לשמאלו בכל הנוגע לביקורת על ישראל).

בהינתן המשאבים העומדים לרשות איפא"ק לצורך קמפינים (על פי דיווחים, כ-100 מיליון דולר במחזור הנוכחי), ומנהגו לסמן פרוגרסיבים כמטרה בפרסומות המתמקדות בנקודות התורפה שלהם ולא בעמדותיהם בנוגע לישראל, אולי אין זה מפתיע שהפרוגרסיבים ממקדים את תקיפותיהם בארגון. איפא"ק משמש אותם בהקשר זה כסמל לא רק לישראל, אלא גם [לתפקיד המשחית של כסף בפוליטיקה](#) ולעיוות התהליך הדמוקרטי בידי תורמים גדולים ופרסום מטעה. בכך, כמו בהתקפות אחרות על הארגון, נשענו יריבים על מוטיבים אנטישמיים בנושא יהודים ויחסם לכסף. ועדיין, איפא"ק אינו המטרה היחידה להתקפות על השפעתו ההרסנית של הכסף בפוליטיקה. בקרב [הסופר-פאקים הגדולים ביותר](#), "פרויקט הדמוקרטיה המאוחדת" המזוהה עם איפא"ק מדורג בעשירייה הראשונה – מתחת לסופר-פאק הממומן בידי תעשיית מטבעות הקריפטו ומעל לזה הממומן בידי תעשיית הבינה המלאכותית.

הבוחרים היהודים

בוחרים יהודים ומנהיגים קהילתיים רבים, שרובם מזדהים כליברלים, חרדים עמוקות מהרטוריקה האנטי-ישראלית המגיעה מהשמאל. הם סבורים שהשמאל הפרוגרסיבי הפך עוין ליהודים, והם חשים במידה מסוימת [נטולי בית פוליטי](#). אולם, סקרים מצביעים על כך שטרדה זו אינה מיתרגמת [לתנועה ניכרת](#) בקרב הבוחרים היהודים – ש-65%-70% מהם מצביעים לדמוקרטים – אל המחנה הרפובליקני. רוב הדמוקרטים היהודים סולדים מטרמפ וחושים מעליית האנטישמיות והאנטי-ישראליות בימין כמו גם בשמאל. רבים מהם גם מוטרדים מאוד מממשלת הימין של ישראל ומהאופן שבו ניהלה ישראל את המלחמות בעזה ובלבנון.

זאת ועוד, החלטת ממשל טראמפ לחתור להתקרבות עם איראן, [והנזיפות החריפות](#) של הנשיא ושל סגן הנשיא בישראל, הופכות מעבר של יהודים אל המחנה הרפובליקני לבלתי סביר אפילו בקרב דמוקרטים פרו-ישראלים מושבעים. במקום לחצות את הקווים, סביר כי רוב הבוחרים הדמוקרטים היהודים יעמיקו את תמיכתם בדמויות הזרם המרכזי במפלגה הדמוקרטית, גם אם בדאגה גוברת.

במקביל, חלק מהבוחרים היהודים, ובמיוחד בוחרים צעירים יותר ובוחרים במעוזים ליברליים כגון ניו יורק, סן פרנסיסקו ובוסטון, ממשיכים לתמוך בשמאל הפרוגרסיבי. בניו יורק, מדגמי הקלפי מהמרוץ לראשות העיר ב-2024 מצביעים על כך שבין רבע לשליש מבני הקהילה היהודית בעיר הצביעו עבור ממדאני. במחזור הנוכחי, רבים מאותם בוחרים תמכו בבראד לנדר, מבקר העיר לשעבר ובן בריתו הפוליטי של ממדאני, במסעו המוצלח להדחת חבר בית הנבחרים דן גולדמן. באשר לבוחרים היהודים הליברלים הללו, חשוב לדעת כי על פי **סקרים עדכניים**, רובם מודאגים מאנטישמיות, תומכים בפתרון שתי המדינות, ואינם מאמצים את מרכיביה הרדיקליים ביותר של ביקורת השמאל הפרוגרסיבי, הגם שניכר כי אינם רואים בה עילה לפסילת מועמדים.

מה מונח על הכף עבור ישראל ויהדות אמריקה

המאבק המתחולל במפלגה הדמוקרטית יהיה בעל חשיבות רבה לעתיד הברית בין וושינגטון לירושלים. הפריימריז ובחירות האמצע הקרבות יקבעו את עוצמתו של השמאל הפרוגרסיבי במפלגה הדמוקרטית, וכן ישפיעו על הלקחים בדבר האסטרטגיות הפוליטיות והאלקטורליות המועילות ביותר למפלגה. לקחים אלה מצידם ילוו את המפלגה בבואה לבחירות לנשיאות ב-2028. במצב הנוכחי, סביר להניח שמתמודדים דמוקרטים רבים יסיקו כי תמיכה קולנית בישראל תתברר כנטל פוליטי.

ההתמודדות תשפיע גם על עתיד יחסיה של יהדות אמריקה עם המפלגה. בנסיבות הנוכחיות, מעטים היהודים האמריקאים הרואים במפלגתו של טראמפ חלופה ריאלי, ולכן לא צפויה "יציאת יהודים" ("Jexodus") משמעותית מהמפלגה הדמוקרטית. עם זאת, אם אגפה הפרוגרסיבי של המפלגה ימשיך בהתחזקותו, עמדות המפלגה בנוגע לישראל עשויות להניע יהודים אמריקאים נוספים לנטוש את ביתם הפוליטי מזה כמעט מאה שנה. בכך הם עלולים לתרום למעגל קסמים שלילי, שבו המפלגה נעשית עוינת יותר בגלוי כלפי ישראל ככל שבסיס התומכים והמצביעים היהודי שלה מצטמצם.

אין ספק כי יחסה של המפלגה לישראל כבר השתנה במידה ניכרת. המפלגה שינתה לחלוטין את עמדתה בנוגע לסיוע צבאי ישיר לישראל, והזרם המרכזי ספקני הרבה יותר אפילו באשר למכירות נשק אמריקאיות לישראל ובאשר לערכה הכולל של הברית עם ישראל. בתוך המפלגה הדמוקרטית, שוב לא ניתן יהיה לחזור אל תור הזהב של תמיכה איתנה שכמעט לא הוטלה בספק.

עם זאת, מפלגה דמוקרטית ביקורתית כלפי ישראל – כזו שמתנה את הסיוע הצבאי ומכירות הנשק בעמידה בחוק האמריקאי, אך ממשיכה לתמוך בברית עם ישראל ובתפקיד האמריקאי במזרח התיכון, תוך הפעלת לחץ על ישראל לקיים משא ומתן עם הפלסטינים – שונה מאוד ממפלגה הנשלטת בידי סיעה שתטיל אמברגו נשק מוחלט על ישראל, תסיר מעליה את ההגנה הדיפלומטית באו"ם ותפעל נגד האינטרסים שלה בפורומים בינלאומיים. תרחיש אחרון זה של המפלגה טרם התממש, חרף תקוותיהם של חלק מאנשי אגפה השמאלי של המפלגה, וייתכן שלא יתממש כלל. מחזור הבחירות הנוכחי, וזה שיבוא אחריו ב-2028, יקבעו איזה סוג של מפלגה דמוקרטית יתגבש.

המלצות

מדינת ישראל אינה ממלאת תפקיד ישיר בבחירות בארצות הברית, אך לכיווני המדיניות שלה בתחומי הדיפלומטיה, הביטחון הלאומי ומדיניות החוץ יש משקל רב. ההחלטות שמקבלת הנהגת ישראל יכולות לחזק דמויות מהזרם המרכזי במפלגה הדמוקרטית שנותרו מחויבות לברית עם ישראל, או לספק טיעונים לדמויות במחנה הפרוגרסיבי המבקשות לפרקה. בנסיבות אלה, על ההנהגה הישראלית לאמץ את העקרונות הבאים.

- להבחין בין מבקרים חריפים לבין גורמים פוליטיים עוינים.** על ההנהגה הלאומית והגורמים הדיפלומטיים של ישראל לקיים דיאלוג מתמשך ומכבד עם קשת רחבה של רפובליקנים ודמוקרטים, תוך שאיפה לבודד רק את אותם גורמים פוליטיים המתנגדים בלהט לברית בכל צורה שהיא. העיקרון המנחה של המדיניות הדיפלומטית של ישראל כלפי ארצות הברית חייב להיות בנייה מחדש של תמיכה דו-מפלגתית.
- לקדם יוזמות דיפלומטיות חדשות הנותנות מענה לדאגות אמריקאיות מרכזיות.** רוב הסנאטורים וחברי בית הנבחרים מכירים בכך שישראל ניצבת בפני אתגרים ביטחוניים עמוקים ושמנהיגים פלסטינים דחו בכמה הזדמנויות את האפשרות להגיע לפתרון שתי המדינות. עם זאת, פוליטיקאים אלה נתונים ללחץ גובר מצד מתמודדים משמאל ומימין הרואים בישראל את הצד הסרבן ומאשימים את ישראל בשאיפה להגמוניה קבועה על הפלסטינים או בגירושם למדינות אחרות. כדי לאפשר לתומכי ישראל להמשיך להגן על הברית, על ישראל לצאת ביוזמה דיפלומטית עם

רעיונות חדשים בדבר יחסיה העתידיים עם הפלסטינים. רעיונות אלה חייבים להיות מעוגנים במציאות הביטחונית שלאחר 7 באוקטובר, כמו גם במחויבותה האיתנה של ישראל להישאר מדינה יהודית ודמוקרטית.

3. **להפגין אחריות ומתן דין וחשבון כלפי המשפט הבינלאומי.** ההאשמות שישראל ביצעה פשעי מלחמה בעזה ושהיא מגלה סובלנות כלפי אלימות מתנחלים נגד פלסטינים בגדה המערבית או אף מסייעת לה, פוגעות קשות בתמיכה בה בקונגרס האמריקאי ומעבר לו. ישראל יכולה למתן נזק זה על ידי נקיטת צעדים לחקירת התנהלותה שלה במלחמה, הוכחת החיוניות והעצמאות המתמשכות של בתי המשפט שלה ואכיפה נחרצת נגד מתנחלים התוקפים כפרים פלסטיניים בגדה המערבית.

4. **לקיים דיאלוג ותיאום עם יהודי אמריקה.** גל הפוליטיקאים הפרוגרסיבים המתקפים את ישראל בפומבי ערער את ביטחונם של יהודים אמריקאים רבים, תרם לתחושת התלישות הפוליטית שלהם ועורר בהם חשש שנחלש כוחם להשפיע על הסביבה בה הם חיים. בה בעת, חלק ניכר מהציבור היהודי [חש ניכור](#) לנוכח רבים מהצעדים ומההצהרות של ממשלת ישראל ושריה. על ישראל לחתור לתיקון יחסיה עם הקהילה היהודית האמריקאית, וזאת בין היתר כגורם שיכול לסייע למאמץ רחב ומתמשך לשיקום מעמדה של ישראל בציבור ובפוליטיקה האמריקאית.

עורכי הסדרה: ענת קורץ, רינת חרש ואלדד שביט.